

Секційне засідання:

Регіональна економіка

Олейник В.В.

аспірант кафедри міжнародних економічних відносин

Східноєвропейського національного університету

імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

**ДОСВІД КРАЇН У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ТРАНСКОРДОННИМИ
ЕКОСИСТЕМАМИ**

На сучасному етапі розвитку світових інтеграційних процесів актуальними є питання розвитку транскордонних ресурсів, транскордонних екосистем та їх управління, зокрема. Тому, важливим є вивчення досвіду країн в даній сфері, що дозволить здійснити найбільш оптимальний та ефективний вибір шляху здійснення управління такими специфічними видами ресурсів.

Що ж стосується транскордонних екосистем, то всього у світі існує 227 транскордонних охоронюваних територій, 82 з яких знаходяться в Європі [3].

Цікавим є досвід управління тристороннім транскордонним парком «Пасвик-Інарі», що створений у 2008 році з метою контролю та управління загальним біорізноманіттям, розвитку природного туризму та виконання Меморандуму про взаєморозуміння по Зеленому поясу Фенноскандії на суміжній особливо охоронюваній природній території між Росією, Норвегією та Фінляндією. Його територія включає територію Дикої природи Вятсарі, Фінляндія; Національний парк «Верхній Пасвик», Охоронюваний ландшафтний заповідник «Верхній Пасвик», природний заповідник «Пасвик» в Норвегії та заповідник «Пасвик» в Росії. [2].

У 2008 році було також розроблено План дій для охорони природи та сталого природного туризму в регіоні Пасвик-Інарі, в якому представлена

концепція на 10-річний період для реалізації первинних цілей співробітництва. Спільні стратегії, за допомогою яких можна досягти поставлених цілей, стосуються різних сфер діяльності: співпраці, моніторингу, розповсюдження інформації та природного туризму та розроблені на коротко-, середньо- та довгострокову перспективи.

Основні цілі співробітництва:

- розвиток прикордонного співробітництва та контактів на всіх рівнях між керівниками природоохоронних відомств, науковцями, представниками прикордонних військ, муніципалітетів, зацікавленими сторонами бізнесменами, які займаються природним туризмом і місцевим населенням;
- збереження природних і культурних багатств району на довгостроковій основі за допомогою сталого управління і моніторингу навколишнього середовища;
- поширення інформації про району;
- поліпшення сервісу і розвиток інфраструктури району, щоб він став більш доступним і зручним для користувача;
- внесення вкладу у зміцнення економічного розвитку району, за допомогою розвитку стійкого природного туризму.

Ціль сталого управління і моніторингу навколишнього середовища передбачає наступні стратегії:

1. Складання карти біологічного різноманіття та культурної спадщини для зміцнення основи сталого управління і (полегшення) прийняття рішень.
2. Сприяння дослідницькій роботі та моніторингу антропогенних впливів.
3. Гармонізація та впровадження довгострокового моніторингу за важливими видами і групами видів в трьох країнах.

4. Формування основи для управління природним туризмом та оцінки стану навколишнього середовища в районі за допомогою екологічного моніторингу [1].

Мезоамериканський біологічний коридор (МБК, англ. MBC – Mesoamerican Biological Corridor) являє собою кластер з охоронюваних територій та є ініціативою Центральної Америки і Мексики. Всі охоронювані території Центральної Америки є частиною MBC, його члени та їх територія у відсотках:

- Південна Мексика: 33 (18,8 %);
- Беліз: 59 (44,8 %);
- Гватемала: 104 (26,3 %);
- Сальвадор: 3 (1,6 %);
- Гондурас: 106 (19 %);
- Нікарагуа: 76 (21,7 %);
- Коста-Ріка: 151 (24,6 %);
- Панама: 69 (29,5 %).

Країни Центральної Америки, включаючи Мексику, є ключовими партнерами в МБК. Глобальний екологічний фонд (ГЕФ, англ. GEF – Global Environment Facility) має вирішальне значення як організація, що здійснює фінансування, також інші великі партнери МБК включаючи Програму розвитку ООН (ПРООН, англ. UNDP – United Nations Development Programme), Агентство США з міжнародного розвитку (англ. USAID – United States Agency for International Development), уряд Німеччини, уряд Голландії і багато інших двосторонніх, багатосторонніх, національних та міжнародних неурядових організацій мають важливі проекти в стадії реалізації. Так, багато проектів реалізовано ГЕФ по всьому регіону, що сприяли захисту охоронюваних територій. На додаток до проектів, зокрема з голландського фінансування, було надано підтримку протягом багатьох років великій кількості різноманітних інвестицій, призначених для зміцнення МБК, в тому числі ролі охоронюваних районів і біологічних коридорів в регіоні. ПРООН реалізовувала регіональний

проект для МБК об'єднуючи багато національних ініціатив, таким чином вони створили справжні транскордонні ініціативи. Нарешті, Світовий банк у даний час працює з Нікарагуа і Гондурасом по підготовці нового проекту під назвою «Транскордонний проект біосферного заповідника Корасон» для підтримки транскордонного резервату між країнами, що становлять «серце» МБК [4].

Таким чином, досвід країн світу в сфері управління транскордонними екосистемами, показує, що країни поділяють думку про спільне управління такими ресурсами, оскільки вони не є власністю однієї держави, а є спільними для країн, що поділяють кордон.

Література:

1. План действий для охраны природы и устойчивого природного туризма в регионе Пасвик-Инари.. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.pasvik51.ru/content/документы>.
2. Трехсторонний парк «Пасвик-Инари». Родные края. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.pasvik-inari.net/neu/rus/area.html>.
3. Following nature's design. Promoting cross-border cooperation in nature conservation. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.europarc.org/uploaded/documents/1009.pdf>.
4. Mesoamerican Biological Corridor. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.tbpa.net/page.php?ndx=65>.